کورد و ئەمریکاو 2007

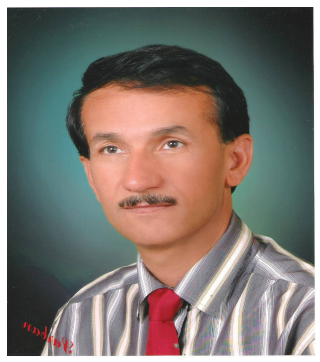

خالید هەرکی

سیماو دیاردە نێگەتیفەکانی ئەم چەند رۆژانە ، هەلویستو وهەنگاوەکانی دۆست ودەرو دراوسێکانمان، سەبارەت بە پێشهاتەکانی ئەم سالّمان نامەیەکی روون و ئاشکرامان پێرادەگەیەنن .

دیارە رێکەوت نیە ئەم هەموو گۆران و وەرچەرخانە لە کێشەی عێراق بەگشتی و کورد بەتایبەتی دەکەونە یەک سات و یەک وەخت ، بۆ ئەم گۆرانە کورد دەبێ بە ئاگاو بە بەرنامە بێ، سیناریۆی ئەلتەرناتیفی ئامادەو بەردەست بێ . هەر سیاسەتمەدارێک یا لێکۆلەرەوەیەکی سیاسی وورد بونەوەیەک لە راگەیاندن و بزاڤ و جولەی سیاسەت بەدەستانی ناوچەکە بکات کەم یا زۆر لەو مەترسیە بەئاگا دەبێ کە لە ئەنجامی سیاسەتی ئەمریکاهاتۆتە کایەوە ، هەر لە راپۆرتە پێشنیار کراوەکانەوە تا راگەیاندنی ستراتیژیەتە سیاسیەکەی کە هەفتەی رابردوو سەرۆک بۆش رای گەیاند .

دیارە کە بایەکە بەخواستی کەشتیی کورد هەلناکا. ئەگەر گەف و گوڕەکانی ئەردۆغان و پەرلەمانتارانی تورکیش بخەینە خانەی ریکلام وموزایەداتی هەلبژاردنەکەیانەوە ، بەلام دەبێ خۆ وورد بونەوەیەک لەسەر پێداگرتنەکانی ئیدارەی ئەمریکی لە بە فراوان کردن و بەشداریی زیاتر پێکردنی سوننە لە دەسەلات و گەراندنەوەی کۆنە بەعسیەکان بکەین ،بەتایبەتیش کۆنە ئەفسەرەکانی سەردەمی رژێم کە زۆربەی هەرەزۆریان دەستیان بەخوێنی رۆلەی کورد سورە ، سەرباری ئەمەش لاملیی دیموکراتەکان لە ئەنجومەنی پیرانی ئەمریکی بە داخوازیان لە تووندتر کردنی بەرنامەو ستراتیجیەتی ئەمریکی ، سەردان و بەسەرکردنەوەکانی کۆندۆلیزا رایسی وەزیری دەرەوەی ئەمریکی بۆ عەرەبیی سعودیە و ولاتانی تری عەرەبی دیدەنیەکانی لەگەل وەزیرانی دەرەی عەرەب بۆ وەدەست هێنانی پشتگیریی ئەوان و مەرجە مەترسیدارەکەیان هەموویان لێدانی زەنگی خەتەرن بۆ دواڕۆژی کورد ،کە بە بروای من سالی 2007 بۆ ئێمەی کورد ساڵێکی شووم و پر کارەسات دەبێ. جۆرێف بایدن ی سەنەتۆری دیموکراتیی ئەمریکی بەرلەوەی زۆرینەی کورسیەکانی ئەنجومەنی پیرانی ئەمریکی لە نۆڤەمبەری 2006 وەدەست بهێنن سەبارەت بە دۆزی عێراق بانگەشەی بۆ دابەشکردنی عێراق بۆ سێ ناوچەی کوردنشین و سوننە نشین وشیعە نشین دەکرد، بە مەزندەو بۆ چونی ئەو ئەمە تاکە ریگە چارەیە کە ئەمریکا بتوانێ کۆنترۆلی ناوچە و دۆخەکە بکا ، بەلام دوای وەدەست هێنانی زۆرینەی کورسیەکانی ئەنجومەن ناوبراو کە سەرۆکایەتیی کوتلەی دیموکراتخوازەکانی دەکرد لەهەمان کات سەرپەرشتیی لیژنەی دەرەوەی کۆنگریسی ئەمریکیی پیسپێردرا ، ئەمجارەیان هەر لەدوای دوو مانگێک لە وەرگرتنی پۆستەکەی دەبینین لە تووندرەوە هەرە لەپێشەکانی پەرلەمانتار وسیاسەتمەدارانی ئەمریکایە لە پەرۆشیی بۆ پاراستنی بەکیارچەیی خاکی عێراق بەرۆشنی لە 17-01-2007 دا پرۆژەیەکی بۆ ئەم مەبەستە پێشکەش بە کۆنگریسی ئەمریکی کردووە تا رەزامەندی لە سەر کارکردن بۆ بەکپارچەیی خاکی عێراق وەربگرێت ، دیار و ئاشکراشە کە پیلانەکان هەموویان لە یەک خاڵدا یەک دەگرنەوە، بۆیە جێگە و شایەستەی سەرنجن. لەگەل ئەمەشدا سەرکردایەتیی سیاسیی کورد لەم هەموو گۆرانەی سیاسەتەکان بێخەبەرە، یا دەتوانێن بڵێین بێ بەرنامە دیارە .

ئەگەر هەڵبژاردنەکەی تورکیا تەواویش بێ، دیارە کە تورکەکان بۆ دوو مەسەلەی گرنگ کە ئەوان بە چارەنووسی دەسەلات وکەماليستيەکەیان دەزانن، هەرچەندە نە لە دوور و نەلە نزیک مافی ئەم دەست تێوەردانانەشیان نیە، بەلام دیارە کە سیاسەت هونەری توانستە ئەوەندەی دەتوانێ ئەنجامی بدەی دەبێ بیکەیت. ئەم دوو مەسەلەیەش یەکیان پارتی کرێکارانی کوردستان(پ.ک.ک) و ئەوی تریشیان قەوارەی کوردی لە باشوری کوردستانە، کە بیانویەکەی لە کەرکوک خۆی دەنوێنێ ، دیارە ئەم دوو مەسەلەیە لە وروژاندن وگەرم وگوڕیدا دەبن .

ماوەی 15 ساڵە تورک زمانی ئاخاوتنیان لەگەل ئێمەدا نەگۆراوە، ئەوان چۆن لە سایەی ئەمریکا خورتی خۆیان دەردەبرن ،دەکرا ئێمەش لە هەمان سایەوە وەلامێکی خورت تریان بدەینەوە. کورد دەبوایە ئەمەی لە باوەردابا که ئەمریکا بەبێ کورد لەم ماوەیەدا هیچ بەرنامەو پیلانی بۆ ناچێتەسەر، بەدرێژایی ژیانی کورد وەکو ئەم ماوەیە ئەستێرەی لە درەوشاندا نەبوە، مادام تورک بەوان دەخورێن دەبا ئێمەش ئەم کارتەمان بخستبایە گەر ،کاتێک کە بەکارمان نەهێنا دەکرێ بڵێین دەرفەتمان بەرەو ئاوابوون مل دەنێ .

شتێکی حاشا هەڵنەگرە کە بەرنامەی داهاتووی ئەمریکا لە قۆناغێ یەکەم هێنانە پێشەوەی سوننەکانە لەسەر حیسابی کورد، بۆ قۆناغی دووهەمیش کەمکردنەوەی رۆڵی شیعەیە. ئەگەر بۆشی بلوێت پەراوێزکردنیانە یاخود وەلانانیانە کە ئەمیش بە هاوکارییو ولاتە عەرەبیە سوننەکان دەبێ، لە سەرویانەوە سعودیە ومیسر و ئوردن .

بۆشی کور، ئێستا گەشتۆتە ئاست بروا و تیگەیشتنی بۆشی باوک، ئێستا بە بروا و دەزانێ کە باوکی لە بەهاری 1991 دا کاتی دەرکردنی سوپای عێراق لە کوێت بۆ ئەوەچەند کیلۆ مەترەی کەبۆبەغدا مابوو، نەیپرێ. دوای سێ ساڵ و نیو لە روخانی رژێمی سەدام، بۆش بە بەرنامەو پیلانە جێبەجێکراوەکەی خۆیدا هاتەوە ، ئەو ئاقارەی لێ بەدیکرد کە بەرنامەکەی لێ دەنیشتەوە، بۆیە بێ ئەوەی خەلکی هەست بەو وەرچەرخانە 180 پلەییە بکەن کە لەژێر ناوی ستراتیجیەتە نوێکەی ئەمریکا بۆ عێراق، گۆرانێکی تەواوەتی لە سیاسەتەکەی خۆ کرد .بە دیدی من سەرتاپای دژ بە بەرژەوەندیەکانی نەتەوەیی کوردن .

من دەپرسم لە کام بەیان وراگەیاندن ولێدوانی ئەمریکیەکان تەنانەت لە راپۆرتە شەرمەزاریەکەی(بێکەر و هاملتۆن) پش ناوی کورد وەکو ئەوە هاتوە کە بەشێک بن لە هاوکێشەکە، ئەوەندەی ئاماژە بە ولاتانی دراوسێ و پێکهاتەکانی تری نەتەوەیی ومەزهەبیی عێراق دەدرێ، بەدیەک تەنانەت بەدەگمەن باس لە بوون وسەنگی کورد هەر ناکرێت، ئەمە چێ دەگەیەنێ؟

هەر وەکو لەسەرەوە ئاماژەم پێداوە پێشەرمی دانەپۆشینی بەرنامە گلاوەکانیان بەو ئاستە گەیشت کە دیموکراتخوازەکان پرۆژەیەک بخەنە بەردەم کۆنگریس کە تیایدا بریار لەسەر یەکپارچەیی خاکی عێراق بدەن! ، سەرەرای بانگێشەکردنی کۆندۆلیزا رایس و گێتس بۆ لێدوان ولێپرسینەوە سەبارەت بە بەرنامەکەی بۆش. لە هەمان کات و رۆژی داخوازیەکەی دیموکراتخوازەکان کە پێشکەش بە کۆنگریس کرابوو، بەر لەم پرۆژەیە مەرجی عەرەبیی سعودی بۆ پشتگیری لە بەرنامەو ستراتیجیەتی ئەمریکی هەمان داخوازی ومەرج بوون .

ئەمە و هەرەشەو گروگیفەکانی تورکیاش هەمان داخوازین ، هەموشمان دەزانین لەوەتەی کوردو ئۆپۆزسیۆنی عێراق بەیەکەوە کاردەکەن کورد بۆ هێشتنەوەی ئاوی روانی و کپ کردنی هەستی نەتەوەخوازانی کورد، ئەوانەی بۆ مافی چارەی خۆنوسین دەنگیاندا، سەرانی کورد دەڵێن ئێمە مافی خۆمانە داوای مافی چارەی خۆنوسین بکەین بەلام باری ناوچەکە بۆ ئێمە لەبار نیە!!، بۆیە بەویستی خۆمان لەناوعێراق دەمێنینەوە!!.

ئەوەی لای هەموانیش رونە ئەوەیەکە کەس لە رەگەزپەرست وڕەوشەنبیر و شۆڕەشگێرانی عەرەب ئەمە ناخوێنێتەوە . لەگەڵ ئەمەشدا هەر بەیانێک یا رێککەوتنێک لەنێوان هەرلایەنێکی کورد و عەرەب یا عەرەب وعەرەب دەربچێ، دەبێ ئاماژە بە پاراستنی یەکپارچەیی خاکی عێراق بدرێت، لە کاتێکدا گشتمان دەزانین ئەم ئاماژەیە تەنها بۆ زویرکردن و پەستکردنی کورد نەبێ، بۆ هیچی تر نیە .

تورک دەڵێ: ئەمریکا بۆ ئێمە هیچی نەکردووە، بۆیە دەبێ ئێمە خۆمان شتێ بکەین، ئەویش هێرش کردنە سەر بنکەکانی(پ.ک.ک) یە ، ئەگەر هێرشیشمان کرد ئەمریکا لەم بارودۆخە ناتوانێ دەرگەی شەرێکیتر بکاتەوە، لەگەڵ کەسیش نا لەگەڵ دۆستی پەنجا ساڵەی خۆی؟ ! بۆیە ئەم هێرشە هەردەکەین و بەرهنگاریی ئەمریکیەکانیش نابینەوە.

ولاتە عەرەبیە سوننەکان دەڵێن: لەم هاوکاری و لەیەکتێگەیشتنەی کوردو شیعە، ئێران سەرکەوت. بە سەرکەوتنی ئێرانیش دەسەلاتی شیعە روەو گەشەدەچێ، تەشەنەی کەنداو و سوریاو ناوچەکەش دەکات، دژایەتیی و ناکۆکیی 1400 ساڵەمان بە ئاستێک لێ نوێدەبێتەوە کە دۆراندنی عەرەبی سوننەی بەئاشکرا لێوە دیارە .

ئەمریکا تا دوو مانگێک لەمەوبەریش لە بیرکردنەوەی ئەوەدا وەستابوو، کە ئایا کورد بەدۆست هەلبژێرێ یا تورک ؟ گونجاندنی بەرژەوەندیی هەردوولاش لەیەک کاتدا کارێکی ئەستەمە ، نەک لەبەر کورد بەڵکو لەبەر کەللەڕەقی ولەخۆبایی تورک .

ئەو نەرمی نواندنەو خۆ بەفریشتە کردنەی تورکیاش هەر بۆئەوە بوو تا کارتی سەوزی ئەوروپا سەبارەت بە چونەناو یانەکەیانەوە وەدەست بهێنێ ،کاتێک گەیشتە ئەو باوەرەی کە تا ماوەیەکی دوور بەم ئاواتە ناگات، ئیتر دەڵێ: کە ئەوم چوو با ئەمم نەچێ ، دوورنیە خۆی لە حەماقەتێکی لەم بابەتە بدات کە دڵنیام لووتی بە شاخەکانی قەندیل و بەدەستی رۆڵە نەبەردەکانی گەلی کورد سور دەرازێنێتەوە .

2007-01-18- هۆلەندا

khalidherki@chello.nl

راگەیاندراوی دەستەی کارگێڕی بەرەی گۆڕان سەبارەت بە رەوشی هەنووکەیی کوردستان

کۆمەڵانی هەراوی خەڵکی کوردستان!

چەوساوەو بەشمەینەتانی کوردستان!

وێڕای ئەوەی هێشتا قەیرانەکانی ئاو، کارەبا، سووتەمەنی، نیشتەجێبوون و هاوسەرگیری لە باشووری کوردستاندا روو لەهەوراژن و بۆ چارەسەرکردنیان هەنگاو هەڵنەگیراوەتەوە، کەچی لە بەرنامەیەکی ئارۆشندا لەژێر ناوی سەربازەوە لاوانی کوردستان بۆ نێو دۆزەخی بەغداد ڕەوانە دەکرێن!!. لەم پێوەندیەدا ئێمە لە بەرەی گۆڕان دا هەم نیگەرانی خۆمان پیشان دەدەین، هەم بەهەنگاوێکی نادروستی دەزانین و ڕەتی دەکەینەوە.

بەشداری پێکردنی لاوانی کوردستان لەپاراستنی ئارامی و هێمنایەتی شاری بەغداد ڕاستەوخۆ کوردستانیان لەنێو شەڕی سوننەو شیعە دەخزێنێ، هەم لەگەڵ بەرژەوەندەکانی بالای کوردستانیان ناکۆکە، هەم کۆمەڵگەی کوردەواری دووچاری زیان و مالوێرانی زیاتر دەکاتەوە، لەو سۆنگەیەوە، پێویستە ئەم سیاسەتە نەخوازراوە ڕەخنەی لێبگیرێ و ڕەت بکرێتەوە. باشترواییە لە جیاتی ڕەوانەکردنی هێزی پێشمەرگە بۆ بەغداد هەوڵی ڕاستکردنەوەی ژێرخانی ئابووری کوردستان بدرێ.!

ئەمڕۆ لە کاتێکدا کە کوردستانیان بەپەڕۆشەوە لە چارەنووسی خۆیان دەڕوانن، لە دەستەلاتداران دەخوازن پێبەندی پەیمان و بەڵێنەکانی خۆیان بن، هەوڵی کەمکردنەوەی گەندەڵی بدەن، بەیەک چاو لەهەموان بڕوانن، هاوێرکاری و جیاکاری کۆتا بکەن و شێلگیرانە بۆ جێبەجێ کردنی ماددەی 140 تێبکۆشن، دەخوازن لێپراوانە بۆ سڕینەوەی شوێنەواری بە عەرەبکردن و جینۆسایدو و بە سووتماککردنی کوردستان هەنگاو هەڵبگیرێتەوە، کەچی بەخشکەیی ڕاسپاردەکانی بەیکەر- هاملتن جێبەجێ دەکرێن، هەوڵی دوورخستنەوەی بەرێوەبردنی ریفراندۆمی کەرکوک دەدرێ، مافی پێڕاگەیشتن بە سامانی نەوت لە کوردستانیان زەوت دەکرێ، حکومەتی ناوەندی بەهێز دەکرێتەوە، پشت لە سیستەمی فیدراڵی دەکرێ، هێزەکانی ئەمریکا بە ڕاوێژ لەگەڵ حکومەتی بەغداد پێ لەسەروەری هەرێمی کوردستان دەنێن، بەو هۆیەوە بە تووندی ڕەخنە لە سیاسەتی ئەمریکا دەگرین، دەخوازین کە کوردستانیان هۆشیارانەتر ڕەفتار لەگەڵ پێشهات و ڕووداوەکاندا بکەن.

بەرنامەی نوێی ئەمریکا سەبارەت بە عێراق زیاتر جەخت لەسەر بەهێزکردنی حکومەتی ناوەندی دەکاتەوە، گلۆپی سەوز بۆ بەعسیەکان دادەگیرسێنێ و بەڕەو نێو هاوکێشەی سیاسی رایاندەکێشێتەوە، تایبەتمەندیتی کوردستان لەبەرچاو ناگرێ، لەلایەکی دیکەشەوە لەجیاتی ئەوەی هەوڵی ئاسایی کردنەوەی ڕەوشی پارێزگای کەرکوک بدرێ، کەچی عەرەبە دەمارگیرو تووندڕۆکان و بەڕەی تورکمانی لەژێر چرای سەوزی ئەمریکاو بەپشتیوانی ڕاستەوخۆی تورکیا دەیانەوێ ڕەوشی کەرکوک ئالۆزتر بکەن، هەوڵی گۆڕینی دەستووری عێراق دەدەن و دەیانەوێ ڕاپرسی ئەنجام نەدرێ، دەخوازن سیناریۆی نێودەوڵەتی بۆ کەرکوک بهێنەن ئاراوە، بەو هۆیەوە سیاسەتی ڕەگەزپەرستانەی تورکیا و هاوپەیمانانی ریسوا دەکەین، دەخوازین کوردستانیان یەکدەنگ و یەکگەلوێست لەبەرانبەر هەڕەشەو بەرنامە و سیاسەتەکانی تورکیا، ئەوانەی دژ بە بەرژەوەندەکانی کوردستان سەرچاوە دەگرن، ڕابوەستن.

هەر لەو پێوەندیەدا بەئەرکی هێزە سیاسیەکانی کوردستانی دەزانین کە چاو بەکارەکانی ڕابردوویان بخشێتنەوە. لە کۆنفرانسێکی بەرفراوانی هێزە سیاسیەکانی هەموو پارچەکانی کوردستاندا، پڕۆژەیەکی نیشتمانی پێشنیار بکرێ، بڕیار لە گوتارێکی هاوبەش بدرێ، داوا لە دەستەلاتداران بکرێ کە هەلەو کێماسی و گەندەڵی و قەیرانەکان بژار بکەن و بەڕەو داهاتوویکی پرشنگدار ڕێ بگرن.

بەڵێ بۆ گۆڕان..

بەڵێ بۆ پێشکەوتن..

دەستەی کارگێڕی بەرەی گۆڕان

2007-1-16

ڕۆشنبیرانی تورک ڕێگەی ڕاست پێشانی دەستەڵاتدارانی ئەنکارا دەدەن

ئامادەکردنی : رۆژی گەل

دوای ئەوەی کاربەدەستانی دەوڵەتی تورکیا بابەتی لەشکرکێشی بۆ باشووری کوردستان و کێشەی کەرکوکیان خستە ڕۆژەقەوە، ژمارەیەک ڕۆشنبیرو نووسەری ناسراو دەنگی نارەزایییان بەرز کردۆتەوەو بوێرانە هەڵوێست دەگرن و ڕێگەی ڕاست پێشانی کاربەدەستانی تورکیا دەدەن. لەو پێوەندیەدا بەباشمان زانی کە خوێنەرانی ڕۆژی گەل بە ڕاو سەرنجی چەند ڕۆشنبیرێک ئاشنا بکەین.

ئەرتوگرول ئۆزکوک، نووسەری ڕۆژنامەی حوریەت نووسیویەتی :

من ساڵی 2003 نووسیبووم، ئەگەر ئێوە سەرباز ڕەوانەی عێراق نەکەن، ڕۆژێک دادێ کە ناچار دەبن لەگەڵ ئەمریکا شەڕ بکەن. ڕامانی من ڕاست دەرچوو، ئەوانەی ئەوێ ڕۆژێ بەمنیان دەگوت تابووتی هەر سەربازێک کە لە عێراق بگەڕێتەوە، دەبێ لەسەر لاشەی تۆزە تێپەڕ بێ، ئێستا دەنگ ناکەن، کەچی دەڵێن با سوپای تورکیا دەربازی خاکی باکوری عێراق (باشووری کوردستان) ببێ، منیش دەڵێم: نا .. نا، دەبێ تورکیا کێشەی باکووری عێراق نەک بەشەڕ بەڵکو بە ژیری و دیبلۆماسی چارەسەر بکات. من لەوە زیدەتر دەڕۆم : لەوانەیە لەم سیناریۆیەدا دروست کردنی دەوڵەتی کوردستانیش هەبێ. ئیتر دەبێ ئێمە ئەم پرسیارەش لە خۆمان بکەین: دەوڵەتی کورد لە نێوان ئێمە و عەرەبی سوننەدا دروست دەبێ، گەلۆ لەبەرژەوەندی ئێمەدایە یان نا؟! بۆ ئێمە باشە یان خراپ؟!

من دەزانم ئێوە هەموتان دڵتەنگ دەبن، بەڵام ئەگەر کەس جورئەت نەکا بپرسێ، دەبێ یەکێک ئەو پرسیارە بکات. ئەگەر ڕۆژێک ئەو چارەسەریە بێتنە بەردەستی ئێمە، دەبێ ئێمە پسکۆلۆژیشی بۆ ئامادە بکەین، بۆیە ئەمجارەش من دڵی خۆم دەخەمە سەر لەپی دەستم و لەدژی ئەوە ڕادەوەستم کە تورکیا لەشکرکێشی بۆ ناو خاکی کوردستان بکات.

جەنگیز چاندەر، یەکێ لە ڕۆشنبیرە ناسراوەکان ڕوو لەو پەرلەمانتارانەی تورکیا دەکات کە دەیانەوێ لە پەرلەمانی تورکیا گفتوگۆ لەسەر کەرکوک بکەن و دەنووسێ : برایان کۆبوونەوە لەسەر کەرکوک مەکەن، بڕۆن ڕاستیەکان لە کەرکوکەوە ببینن! ئەوەی کە بەڕەی تورکمانی سەبارەت بەژمارەی تورکمان لە کەرکوک پێشانی دەدات و دەڵێ شەش سەد هەزار تورکمان هەن، لە ڕاستیەوە دوورە، تەنیا پروپاگەندەیە.

جەنگیز چاندەر لە نووسینەکەیدا بە بەڵگەوە دەیسەڵمێنێ کە ژمارەی کورد لە کەرکوک لە ژمارەی تورکمان و عەرەب زۆرترە.

محەمەد عەکی بیراند کە ڕۆشنبیرێکی ناسراوەو کوردستانیان بە نووسین و بۆچوونەکانی ناشنان، ڕۆژی 18-1-2007 نووسیویەتی :

ئەگەر تورکیا باشووری کوردستان داگیر بکات، زیانی زۆری پێدەگەوێ، هێشتا تورکیا ڕاوەستاوە کەچی بیراند زیانەکانی بەم شێوەیە ڕیزبەندی دەکات :

1- ئەگەر تورکیا بچێتە ناو خاکی کوردستان لەگەڵ ئەمریکا تێکهەڵچوون ڕوودەدات، ئەمەش گورزێکی کاریگەر لە پێوەندی نێوان تورکیا و ئەمریکا دەدات.

2- سوپای تورکیا لەگەڵ پێشمەرگە ڕووبەڕووی شەڕێکی گەورە دەبێتەوە، هەرچەندە سوپای تورکیا لە هێزی پێشمەرگە بەتواناترە، بەڵام دیسانیشەوە شەڕێکی خوێناوی دەقەومێ، بەهەزاران کەس تێیدا دەکوژرێن.

3- ئەگەر تورکیا بچێتە ناو کوردستان ئەوە موسڵمانانیش دڵتەنگ دەبن، شەڕ لە بەغداوە بەڕەو کوردستان دێ.

4- ئەگەر تورکیا بچێتە ناو باشووری کوردستان کاریگەری لەسەر باکووری کوردستانیش دەبێ، دەرفەتێکی زێڕین بۆ پەکەکە دەڕەخسێ، لە ئەورووپاش چالاکی لە دژی تورکیا دەست پێدەکات .

5- ئەگەر تورکیا بچێتە ناو باشووری کوردستان دووچاری گرفتێکی گەورەی ئابووری دەبێتەوە.

6- ئەگەر تورکیا لەشکرکێشی بۆ باشووری کوردستانیش بکات، کێشەکە چارەسەر نابێ.

لە کۆتاییدا **محەمەد عەلی** بۆ چارەسەرکردنی ئەو کێشەیە بەڕێگەی دیبلۆماسی داوای لە ڕۆشنبیران و نووسەران کردووە کە نامە بۆ ئەردۆگان ڕەوانە بکەن و ڕای خۆیان دیار بکەن .

دکتۆر جەنگیز ئەکتار، پسپۆڕی پێوەندی نێونەتەوەیی وماموستای زانکۆی باخچەشەهری لە دیمانەی کەنالی ئاسمانی ئێن تیڤی دا سەبارەت بە کێشەی کەرکوک گوتی: کێشەی کەرکوک تازە هاتۆتە تورکیاوە، کێشەی ئێمە پارتی کرێکارانی کوردستانە، ئەگەر هەردوو مەسەلە تێکەڵاو بکرێن، لەوانەیە ئاکامێکی مەترسیداری هەبێ. تورکیا نە بۆ عێراق ونە بۆ کوردستان سیاسەتی خۆی ئاشکرا نەکردووە، ئەمڕۆ هەندێک کەس لەسەر هەبوونی ژمارەیەک تورکمان لە عێراق سیاسەت دەکەن، ئەمەش وا دەکات کە تورکیا دووچاری کێشەیەکی ترسناک ببێتەوە، کێ چی دەڵێ با بڵێ، بەڵام من باوەڕ ناکەم کە تورکیا بتوانێ بچێتە ناو عێراق و کاریگەری لەسەر ڕیفراندۆمی کەرکوک دابنێ.

هەروەها سەبارەت بە ژمارەی تورکمان لە عێراقدا **دکتۆر جەنگیز** دەڵێ : ڕێژەی تورکمان لە عێراق 2% یان 3% تێپەڕ ناکات، بەم شێوەیەش ژمارەی تورکمان لە نێوان 200 تا 300 هەزار کەس دەبێ، لایەنی زۆر لە 400 هەزار کەس تێپەڕناکات ، زۆربەشیان ئێستا لە تورکیادا دەژین، هەندێکیشیان شیعەن . مرۆڤ ناتوانێ بڵێ گرووپێک تورکمان هەن و هەموشیان لەگەڵ تورکیا دان،

لە کۆتاییدا **جەنگیز ئەکتار** دەڵێ : تورکیا نازانێ کەرکوک لە کوێیە! بەڵکو چەند زانیارییەکی سیخوری لەدەست تورکیا دان، ئەمەش کێشەکەی ئالۆز کردووە.